

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

23. oktober 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 374 (Alm. del) af 21. september 2020 stillet efter ønske fra Rune Lund (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvilke EU-lande, som under coronakrisen har gjort brug undtagelsesklausulen i henhold til EU's finanspolitiske rammer i Stabilitets og Vækstpagten jf. EU-Kommissionens meddelelsen af 20. marts 2020, og oplyse og oplyse, hvorledes disse lande konkret har implementeret undtagelse i deres nationale lovgivning?

Svar

Det er Kommissionen, der har initiativretten ift. at håndhæve EU's finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten. Det er således Kommissionen, der generelt fremlægger udspejling under Stabilitets- og Vækstpagten såsom forslag til Rådet om henstillinger. Det er også Kommissionen, der fremlægger meddelelse om aktivering af den såkaldte "generelle undtagelsesklausul".

Kommissionen offentliggjorde den 20. marts 2020 en meddelelse om aktivering af den såkaldte "*generelle undtagelsesklausul*", og henviste til, at EU var ramt af et alvorligt økonomisk tilbageslag. Med den generelle undtagelsesklausul henviser Kommissionen til fleksibilitet i EU's fælles finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten, der overordnet indebærer, at der kan tages højde for *alvorlige økonomiske tilbageslag i EU eller euroområdet* ifm. vurderinger af EU-landenes finanspolitik. EU's finanspolitiske regler omtaler dog ikke specifikt nogen "generel undtagelsesklausul" eller betydningen heraf, og Kommissionen gjorde ikke gældende, hvordan den konkret ville implementere klausulen og fleksibiliteten, ligesom der ikke var fortilfælde herfor.

Landene vælger således ikke selv at gøre brug af den "generelle undtagelsesklausul", eller hvordan klausulen skal implementeres.

Der er i stedet tale om, at Kommissionen bredt set tilpasser sin implementering af EU's finanspolitiske regler og gør brug af disse reglers indbyggede fleksibilitet.

Kommissionen har foreløbigt valgt ikke at tage initiativ til anvendelse af reglerne i form af henstillinger om korrektion af underskud over 3 pct. af BNP eller om efterlevelse af reglerne om mål for strukturel saldo og strukturelle budgetforbedringer. Kommissionen ventes at fortsætte denne tilgang i 2021 i lyset af meldingen i sin årlige strategi for bæredygtig vækst af 17. september 2020 og et efterfølgende, offentligt brev til EU-landene 19. september 2020 om, at undtagelsesklausulen fortsat vil være aktiv i 2021. Kommissionen ventes samtidig at revurdere brugen af reglerne løbende.

Det kan desuden oplyses, at Kommissionens seneste skøn for landenes finanspolitikker blev offentliggjort i Kommissionens forårsprognose 6. maj 2020. Ifølge prognosen vil mange EU-landes offentlige finanser ikke være i overensstemmelse med de overordnede grænser i EU's regler. De faktiske underskud skønnedes således at ville overstige 3 pct. af BNP i alle EU-lande i 2020 og i mange lande i 2021. Ca. halvdelen af EU-landene skønnedes desuden af ville have en ØMU-gæld over 60 pct. af BNP i 2020 og 2021. De strukturelle saldi i næsten alle 27 EU-lande skønnedes desuden at ligge under landenes respektive mellemfristede mål for den strukturelle saldo (MTO), som landenes skal efterleve eller sikre fremskridt mod. Kommissionen ventes at offentliggøre en ny prognose i første halvdel af november.

Det bemærkes, at vurderinger af EU-landenes efterlevelse af EU's finanspolitiske regler og spørgsmål om tildeling af henstillinger m.v. altid bygger på helhedsvurderinger af flere indikatorer samt inddragelse af øvrige relevante forhold, hvorfor en simpel sammenligning af dels niveauer og udvikling i nøgletal for de offentlige finanser og dels reglerne og deres grænser for de offentlige finanser ikke giver et endeligt billede af efterlevelsen af reglerne eller svar på hvordan reglerne vil blive implementeret.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

Tabel 1**Kommissionens seneste skøn for landenes offentlige finanser**

	Strukturel saldo ¹	Strukturel saldo ¹	MTO	Faktisk saldo ²	Faktisk saldo ²	ØMU-gæld ³	ØMU-gæld ³
	2020	2021		2020	2021	2020	2021
Belgien	-4,7	-2,9	0,00	-8,9	-4,2	113,8	110,0
Bulgarien	-1,3	-1,6	-1,00	-2,8	-1,8	25,5	25,4
Tjekkiet	-4,6	-2,9	-0,75	-6,7	-4,0	38,7	39,9
Danmark	-1,9*	0,6*	-0,50	-7,2	-2,3	44,7	44,6
Tyskland	-3,8	-0,5	-0,50	-7,0	-1,5	75,6	71,8
Estland	-5,8	-1,9	-0,50	-8,3	-3,4	20,7	22,6
Irland	-1,5	-0,5	-0,50	-5,6	-2,9	66,4	66,7
Grækenland	-0,1	0,8	0,25	-6,4	-2,1	196,4	182,6
Spanien	-5,6	-5,2	0,00	-10,1	-6,7	115,6	113,7
Frankrig	-4,7	-2,5	-0,40	-9,9	-4,0	116,5	111,9
Kroatien	-4,4	-1,9	-1,00	-7,1	-2,2	88,6	83,4
Italien	-6,3	-3,7	0,50	-11,1	-5,6	158,9	153,6
Cypern	-5,2	-2,1	0,00	-7,0	-1,8	115,7	105,0
Letland	-5,2	-3,8	-1,00	-7,3	-4,5	43,1	43,7
Litauen	-4,4	-1,6	-1,00	-6,9	-2,7	48,5	48,4
Luxembourg	-2,6	0,7	0,50	-4,8	0,1	26,4	25,7
Ungarn	-2,6	-3,1	-1,00	-5,2	-4,0	75,0	73,5
Malta	-4,2	-1,3	0,00	-6,7	-2,5	50,7	50,8
Nederlandene	-2,4	-1,6	-0,50	-6,3	-3,5	62,1	57,6
Østrig	-3,4	-1,1	-0,50	-6,1	-1,9	78,8	75,8
Polen	-8,5	-3,1	-1,00	-9,5	-3,8	58,5	58,3
Portugal	-3,2	-1,2	0,00	-6,5	-1,8	131,6	124,4
Rumænien	-6,7	-9,2	-1,00	-9,2	-11,4	46,2	54,7
Slovenien	-4,4	-1,2	-0,25	-7,2	-2,1	83,7	79,9
Slovakiet	-6,6	-4,0	-1,00	-8,5	-4,2	59,5	59,9
Finland	-4,2	-1,6	-0,50	-7,4	-3,4	69,4	69,6
Sverige	-2,1	-0,2	-1,00	-5,6	-2,2	42,6	42,5

Anm.: ¹ Røde tal angiver, at niveauet ligger under landets landespecifikke mellefristede mål for den strukturelle saldo (MTO) i EU-regi. En rød markering angiver *ikke* nødvendigvis, at landet ikke efterlever EU's finanspolitiske regler, da efterlevelsesevalueringen er en helhedsvurdering, som både inddrager niveau og ændring af den strukturelle saldo og nettovæksten i et særligt mål for de offentlige udgifter ("udgiftsreglen"), og som også omfatter forskellige korrektioner af niveauerne/ændringerne for indikatorerne.

² Røde tal angiver, at det faktiske underskud overskrider EU's 3 pct.-grænse. Evt. tildeling af henstillinger vil altid bero på en helhedsvurdering, som også inddrager andre faktorer end det faktiske underskud.

³ Røde tal angiver, at ØMU-gælden overstiger EU's grænse på 60 pct. af BNP. En vurdering af, hvorvidt reglerne om ØMU-gælden er overholdt, vil dog også afhænge af gældens udvikling over tid samt andre relevante faktorer.

Det bemærkes, at EU's beregning af den strukturelle saldo ift. Stabilitets- og Vækstpagten adskiller sig betydeligt fra den metode, der gælder i Danmarks ift. budgetloven. EU's skøn er beregnet ud fra en fælles metode for alle lande, som bl.a. ikke tager højde for de volatile udsving i indtægter fra pensionafkastskat mv., og som derfor kan give et mindre retvisende billede af den underliggende stilling.

Der bør tages et generelt forbehold for, at landenes finanspolitikker løbende ændrer sig betydeligt i lyset af udviklingen i den økonomiske og sundhedsmæssige situation.

Kilde: Kommissionens forårsprognose, maj 2020 (seneste Kommissionsprognose med skøn for finanspolitikken).

